

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО

Правото и моралът

Есе

„Ще маскирате страха си като разумност, алчността си – като предвидливост, а безчестието си – с изкусна аргументация. Но тогава не пледирайте за невинност – разсъдъкът може и да ви заблуди; сърцето ви обаче знае. “ „Когато нямаме ясни морални ориентири, правото с нищо не може да помогне. “ – два цитата, на един от най-блестящите български юристи, които до голяма степен описват проблема за морала и правото. Правото е разсъдъкът, а моралът е сърцето, но без морал не може да съществува право, защото тогава имаме само узаконен произвол. Право ли са законите на Линч, кръвното отмъщение на Балканите, закона „омерта“ в Сицилия? Изглежда, че да, защото в повечето случаи имат морално основание.

Винаги съм се чудела какво представлява морала – той вроден ли е или е въпрос на възпитание? Знаем, че е и двете, но кое е водещото? Мисля, че моралът е дълбоко заложен във всеки един от нас, той е „божествената искра“, която ни казва кога нещо не е правилно. Моралът би трябвало да е в закона. От него идва понятието за равенство, което е гарантирано от законите. Може би затова толкова ме дразнят сините лампи, на колите. Право без морал не е система, която да функционира дълго време. Обикновено тези системи завършват ужасно трагично... Започват революции, правят се гилотини, появява се Робеспьер.

Същевременно законът е гарант за морала, затова не харесвам едноличните тирани, които управляват по силата на волята си. Всички трябва да са равни пред закона. „Властта корумпира, а абсолютната власт, корумпира абсолютно“. Мисля, че с тази мисъл Монтескьо е показал, че във всяко решение трябва да има морал, но да не забравяме, че освен закони трябва да има и някой, който да ги спазва и прилага. Този някой са народите. Ето защо ми се иска във времето, в което живеем, ние българите да сме малко по-морални.

До преди две седмици бях в Русия и успях да си взема прекрасен сладкиш, въпреки че имах забрана да ям захар. Въпросът, който и до днес ме мъчи е, дали постъпих незаконно или неморално...

Автор : Катерина Деянова Попова, ученичка в XII клас на ПЕГ "Проф. д-р Асен Златаров", Велико Търново